

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla Tárczyné dr. Horváth Erika ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** dr. Havasi Tibor ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve I.r.**, "A" polgármester által képviselt **II.rendű alperes neve II.r.**, **III.rendű alperes neve III.r.**, "B" polgármester által képviselt **IV.rendű alperes neve IV.r.**, "C" polgármester által képviselt **V.rendű alperes neve V.r.**, "D" polgármester által képviselt **"Helység"1Község Önkormányzata VI.r.**, "E" polgármester által képviselt **VII.rendű alperes neve VII.r.**, "F" vagyoni szakreferens által képviselt **VIII.rendű alperes neve VIII.r. alperesek** ellen 9.968.750,- forint kölcsön megfizetése iránti perében a Vas Megyei Bíróság által 2007. június 13.napján meghozott G.40.020/2007/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, s egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek a felperesnek 9.968.750. (Kilencmillió - kilencszázhatvanhatszötven - hétszázötven) ennek 2005. március 9-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat évi 7%-kal növelt késedelmi kamatát.

Az I.r. alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek a felperesnek 2.000.000. (Kétmillió) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a I. rendű alperes neve (I.r. alperes); II.rendű alperes neve (II.r. alperes); **III.r.alperes neve** (III.r. alperes); IV.rendű alperes neve (IV.r. alperes); V.rendű alperes neve (V.r. alperes); VI.rendű alperes neve (VI.r. alperes); VII.rendű alperes neve (VII.r. alperes); VIII.rendű alperes neve (VIII.r. alperes) 1999. március 5-én szennyvízcsatorna hálózat közös kiépítésében állapodtak meg, és a beruházás gesztorának az I.r. alperest megválasztották. Az alperesek 1999. évben a "G" Kft-vel megvalósíthatósági tanulmánytervet készítettek, majd 2000.évben úgy döntöttek, hogy a beruházást állami céltámogatás igénybevételével valósítják meg. A pályázathoz új megvalósíthatósági tanulmányra és engedményezési tervdokumentációra volt szükség, de a

tervek elkészítéséhez szükséges anyagi fedezettel az alperesek nem rendelkeztek, ennek előteremtésére különböző lépéseket tettek. Az alperesek nevében eljáró I.r. alperes mint kölcsönfelvevő, az **"H"** Kft. mint kölcsönadó 2000. július 10-én kölcsönszerződés-tervezetet készítettek. A tervezetben a kölcsönadó vállalta, hogy a hét település szennyvíztisztításának és szennyvízelvezetésének tervezéséhez, illetőleg a céltámogatási pályázat benyújtásához 12.500.000,- forint kölcsönt nyújt az alperesnek. A megállapodást a felek nem írták alá, a kölcsönt az **"H"** Kft. nem folyósította.

A szennyvízcsatorna megvalósításával kapcsolatos előzetes egyeztetések során az I.r. alperes akkori polgármestere, **"I"** és a felperes megállapodott abban, hogy a munka lebonyolítója, díj ellenében a felperes lesz, aki erre tekintettel az előkészítő munkák díjmentes elvégzését vállalta. A beruházás kivitelezéséről **"I"** polgármester az **"J"** Kft.-vel tárgyalta. Az **"J"** Kft. vállalta, hogy a megvalósíthatósági tanulmány és engedélyezési tervdokumentáció díját az önkormányzatoknak megelőlegezi. Abban az esetben, ha a később kiírásra kerülő közbeszerzési pályázatot megnyeri és a beruházás kivitelezője ő lesz, a megelőlegezett tervezési költséget díjában majd elszámolja, ellenkező esetben költségeit az önkormányzatok részére megtérítik. A megállapodás ellenére az **"J"** Kft.-t a tervezési díj megelőlegezésére nem kérték fel.

Az I.r. alperes 2000. július 11-én megbízta a **"K"** Kft.-t a **"Helység"2** városrész, **"Helység"3**, **"Helység"4**, **"Helység"5**, **"Helység"6**, **"Helység"7**, **"Helység"8**. települések szennyvízelvezetése engedélyezési és pályázati tervdokumentációjának elkészítésére 7.975.000,- forint + Áfa tervezési díjért.

A **"K"** Kft. 2000. július 15-én a fenti szerződésben foglalt feltételekkel teljesen megegyező újabb szerződést kötött, de e szerződésben megrendelőként már a felperes szerepelt. A **"K"** Kft. a megvalósíthatósági tanulmányt és az engedélyezési terveket a megrendelésnek megfelelően elkészítette, majd díját 9.968.750,- forint összegben a felperesnek leszámolta, aki azt maradéktalanul kifizette.

Ezt követően az alperesek a **"K"** Kft. által készített tervdokumentációval együtt pályázatukat benyújtották, de a szennyvízcsatorna megvalósításához állami támogatást nem kaptak, így a tervezett közös beruházás nem valósult meg. Az alperesek többsége később önállóan valósította meg a szennyvízberuházást.

A felperes 2004. december 18-án, majd 2005. február 28-án és 2005. május 25-én felszólította az I.r. alperest a **"K"** Kft.-nek kifizetett tervezési díj megfizetésére majd követeléséről számlát is kiállított. Az I.r. alperes a számlát a felperesnek visszaküldte, a követelt összeget nem fizette meg.

A felperes keresetében kölcsön jogcímén (Ptk.523.§. (1) bekezdése) kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 9.968.750,- forint és ennek 2005. március 9-étől a kifizetés napjáig esedékes évi 11 %-os kamatának a megfizetésére. Előadta, hogy az I.r. alperessel, a beruházás gesztorával abban állapodott meg, hogy az alperesek részére a tervezői díjat megelőlegezi és a megelőlegezett összeget az állami céltámogatás elnyerése után az

alperesek részére visszafizetik. A felek között arról nem volt szó, hogy a tervezői díjat az alperesek helyett - megtérítési-igény nélkül - fizette volna ki.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a "K" Kft-nek járó tervezői díj megelőlegezésére a felperessel megállapodást nem kötött, így arra sem, hogy a felperes által kifizetett tervezői díjat a későbbiek során a felperesnek visszafizeti. A felperes a tervezői díjat legfeljebb a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelhetné, de a közös beruházás hiánya miatt a "K" Kft. által készített terveket nem hasznosították, azok értéket nem képviselnek, így a kereset ezen a jogcímen sem alapos. Álláspontja szerint konkrét esetben arról van szó, hogy a megfelelő anyagi fedezettel nem rendelkező önkormányzatok helyett a felperes azért fizette ki a tervezői díjat, mert bízott a beruházás majdani megvalósulásában és abban, hogy a kivitelezés során kedvező pozícióba kerül. A felperes követelése elévült, az egyetemleges marasztalás törvényi feltételei pedig nem állnak fenn.

A II-VIII.r. alperesek is a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy a felperessel folytatott tárgyalásokról az I.r. alperes kellő tájékoztatást nem adott, az ügy részleteiről ismerettel ezért nem is rendelkeznek és úgy tudták, hogy a felperes és az I.r. alperes jogvitájukat már rendezték.

Az elsőfokú bíróság a 2007. június 13-án kelt G.40.020/2007/17. számú ítéletében a keresetet elutasította, egyúttal kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 75.000.Ft perköltséget. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a Ptk.523.§. (1) bekezdésében szabályozott kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A Pp. 164.§. (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. A per során a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a tervezői díj kifizetésével az alpereseknek kölcsönt nyújtott. A perben feltárt bizonyítékok egybevetése és mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes sem a kölcsönszerződés megkötését, sem annak tartalmát bizonyítani nem tudta, így a kölcsön jogcímén előterjesztett keresetet bizonyítatlanság miatt elutasította. A felperes keresetét jogalap nélküli gazdagodás jogcímén sem találta alaposnak, mert a beruházás nem valósult meg, a "K" Kft. által készített terv felhasználásra nem került, így az alpereseknél gazdagodás nem jelentkezik.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes fellebbezett, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte, elsődlegesen kölcsön jogcímén, másodlagosan a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. Kérte továbbá az alperesek egyetemleges kötelezését 2005. március 9-étől késedelmi kamat megfizetésére is, ennek mértékét 2005. május 9-től 2005. június 30-ig évi 16,5 %, 2005. július 1-től 2005. december 31-éig évi 14 %, 2006. január 1-től pedig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki kamat 7 %-kal növelt összegében jelölte meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelve jutott arra a megállapításra, hogy bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Fellebbezéséhez csatolta a 2000.június 14-én a "**Helység**"⁷ Polgármesteri Hivatalban felvett jegyzőkönyvet és a jegyzőkönyv aláírt példányának a becsatolására kérte felhívni az I.r. alperest. Véleménye szerint e jegyzőkönyv és az elsőfokú bíróság által feltárt bizonyítékok igazolják, hogy az alpereseknek a pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció és tervek elkészíttetésére pénzük nem volt és a pénzügyi fedezet előteremtésére tett erőfeszítéseik is eredménytelenek maradtak. Ebben a helyzetben vállalta el a tervezési díj megelőlegezését az alperesek utólagos megtérítési kötelezettsége mellett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre is, hogy a "**K**" Kft. által készített tanulmányt és tervet az alperesek nem hasznosították, így jogalap nélküli gazdagodásra alapított igénye is megalapozott. A "**K**" Kft. által készített megvalósíthatósági tanulmányt a perbeli beruházással összefüggésben a Nyugat-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács ... Megyei Szakmai Bizottsága 2000. december 19-én vizsgálta és elbírálta, az engedélyezési tervdokumentáció pedig a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során került felhasználásra.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperesi fellebbezéssel érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, csatlakozási fellebbezésében a javára megállapított perköltség 600.000,- forintra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pertárgy értékére is figyelemmel az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§. (2) bekezdés a./ pontjában foglaltaktól eltérően túlzottan alacsony összegben határozta meg. Bejelentette, hogy a fellebbezéshez csatolt és 2000. június 14-én kelt jegyzőkönyv aláírt példánya nincs a birtokában.

A felperes a csatlakozó fellebbezéssel érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése alapos, míg az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú eljárás adatai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes a "**K**" Kft-nek a tervezési díjat 2000. decemberében megfizette. A terveket a tervező az I.r. alperesnek (a II-VIII.r. alperesek „gesztorának”) közvetlenül küldte meg.

A "**K**" Kft. által készített megvalósíthatósági tanulmányt a Nyugat-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács ... Megyei Szakmai Bizottsága 2000. december 19-ei ülésén megtárgyalta, és a I. jelű változatot támogatta. A "**K**" Kft. által készített engedélyezési tervek alapján a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság mint elsőfokú vízügyi hatóság a 10.079/4/2001. számú és 2001. március 30-án jogerőre emelkedett módosító határozatában a vízjogi létesítési engedélyt megadta. Az állami céltámogatás elnyerésére az alperesek pályázatukat 2001. február hónapban nyújtották be, ily módon a felperes által készített terveket felhasználták. 2001. tavaszán derült ki, hogy az alperesi önkormányzatok a kért támogatást nem nyerték el. Az I.r. alperes 2001. április hónapban újabb sikertelen pályázatot nyújtott be.

Az elsőfokú bíróság a felek előadásának és az eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján (Pp.206.§. (1) bekezdése) helyesen állapította meg, hogy a felperes a kölcsönszerződés (Ptk.523.§. (1) bekezdése) megkötését nem bizonyította. A felperes ezen felül azt sem bizonyította, hogy az alperesek megbízták volna a megvalósíthatósági tanulmány és engedélyezési terv elkészíttetésével, azt pedig maga sem állította, hogy a tanulmány és engedélyezési terv beszerzése a beruházás előkészítése során a feladatát képezte volna. Ennek ellenére tény, hogy - felhívás és megbízás nélkül - a "K" Kft-vel az alperesek érdekét szolgáló tervezési szerződést kötött, majd a tervezési díjat a tervezőnek kifizette.

A perben eldöntendő kérdés az volt, hogy a tervezőnek kifizetett díj megtérítését a felperes követelheti-e az alperesektől. A Ptk.484.§-a értelmében aki valamely ügyben más helyett eljár anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, az ügyet úgy köteles ellátni, amint azt annak érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára beavatkozott. A Ptk.485.§. (1) bekezdése alapján a más ügybe jogosultság nélkül való beavatkozást akkor kell helyénvalónak tekinteni, ha megfelel a másik érdekében és feltehető akaratának, különösen, ha a beavatkozás őt károsodástól óvja meg. A Ptk.480.§. (2) bekezdése szerint, ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik, függetlenül attól, hogy beavatkozása sikerrel járt-e. A Ptk. 479.§. (3) bekezdése alapján a megbízási szerződés megszűnésekor a megbízó köteles a megbízottat a megbízás alapján harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni, valamint szükséges és hasznos költségeit megtéríteni.

Az alperesek szándéka - állami pénzeszközök felhasználásával - közös beruházás keretében a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése volt. A pályázat benyújtásához pedig - nem vitásan - megvalósíthatósági tanulmányra és engedélyezési tervre volt szükségük. A terv elkészítéséhez szükséges anyagi fedezettel az alperesek nem rendelkeztek. A felperes ebben a helyzetben annak reményében ajánlotta fel a tervezői díj kifizetését, és kötött „önálló” tervezési szerződést a tervezővel, hogy a későbbiek során ő lesz a beruházás lebonyolítója. Ezért helyénvalónak kell tekinteni azt a beavatkozást, hogy a felperes a "K" Kft-vel az alperesek érdekét szolgáló tervezési szerződést megkötötte és a tervezés díját kifizette. Így a Ptk. 479. §. (3) bekezdése alapján valamennyi alperestől kérheti szükséges költségének (a tervezőnek kifizetett díjnak) a megtérítését. Az alperesek a felperes költségének megfizetése alól csak akkor mentesülnének, ha bizonyították volna, hogy a felperes ingyenesen, megtérítési igény nélkül lebonyolítási díja terhére vállalta el a tervezési díj kifizetését (arra az esetre is, ha az alperesek pályázata sikertelen lesz). Az I.r. alperes erre ugyan hivatkozott, de állítását a Pp.164.§. (1) bekezdése ellenére nem bizonyította. A felperesnek az alperesek részére megbízás nélkül nyújtott szolgáltatása nyilvánvalóan nem osztható, hiszen a tervezett beruházás közös volt, a megvalósíthatósági tanulmány és az engedélyezési terv is a szennyvízhálózattal mint egységes egésszel számolt, így a teljesítés valamennyi alperestől követelhető. (Ptk.334.§. (2) bekezdése - kötelezettek egyetemlegessége.)

Megjegyzni az ítéletábra, ha a konkrét esetben azt kellett volna megállapítani, hogy a felperesi beavatkozás nem volt helyénvaló, a felperes költségének megtérítését a jogalap nélküli gazdagodás szabálya szerint követelhetné volna (Ptk.486.§. (3) bekezdése).

A "K" Kft. a megvalósíthatósági tanulmányt és az engedélyezési terveket a beruházást megelőző engedélyezési eljáráshoz, illetőleg az állami céltámogatás elnyeréséhez szükséges pályázathoz készítette el. Az elkészült tanulmánytervet és engedélyezési tervet az alperesek - a peradatok alapján nem vitásan - felhasználták, pályázatukkal együtt benyújtották, ugyanakkor a tervezési díjat a felperesnek nem fizették meg, ezzel pedig a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodtak.

Nem helytálló az I.r. alperes elévülésre alapított védekezése sem. A Ptk.324.§. (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A Ptk.326.§. (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A Ptk.327.§. (1) bekezdése értelmében a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ide értve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. A felperes a tervezői díjat 2000. december hónapban fizette meg a tervezőnek, ezért megtérítési igénye is ekkor vált esedékessé. A felperes 2004. december 18-án kelt írásbeli fizetési felszólítása az elévülést megszakította, igényét 2006. február 8-án a bíróság előtt érvényesítette, ezért az I.r. alperes elévülési kifogása alaptalan.

A kifejtettekre figyelemmel a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - az elsőfokú perköltségre is kiterjedően - a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alpereseket a Ptk.334.§. (2) bekezdése szerint egyetemlegesen kötelezte a felperes javára 9.968.750,- forint megfizetésére. A pénztartozás után az alperesek a Ptk. 301.§. (1) bekezdése szerint késedelmi kamat fizetésére kötelesek. A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját az ítéltábla a felperes kereseti kérelmével összhangban (Pp.215.§.) határozta meg, annak mértékét jogszabály szerint - a keresettől eltérően - a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegében határozta meg.

A pervesztes alperesek a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperesnek a felperes által előlegezett 598.200,- forint eljárási és 598.200,- forint fellebbezési illetéket, továbbá jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla az első- és másodfokú eljárásra együttesen a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§. (2) bekezdés a./ pontja, továbbá (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével Afá-val együtt 803.600,- forintban határozta meg.

A felperes fellebbezése sikerre vezetett, így az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése a javára megállapított elsőfokú perköltség felemelésére alaptalanná vált.

G y ő r , 2008. március 26.napján

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Hammer Sándor sk.**
előadó bíró

Dr. Farkas Attila sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: